

Over hoe het allemaal begon...



Bij Dorus thuis is de zolder een grote rommel. Omdat hij zich verveelt, besluit hij te vragen of Janneke komt spelen. Samen besluiten ze eens op de zolder te kruipen om te bekijken wat daar allemaal ligt. Tussen de dozen met oude schoolboeken, kleding en andere rommel vindt Dorus de carnavalskist van zijn ouders. Dorus doet het deksel omhoog en Janneke roept: "Jemig wat ruikt dit vies zeg.. alsof er een natte hond in gelegen heeft!" Hij haalt oude gestreepte shirts, stofjassen, pruiken en maskers uit de doos. Onderin vindt hij een oud en verschoten boekje. 'Carnaval ontmaskerd' staat er op de kaft.

Dorus is dol op carnaval. Janneke is carnaval nog een beetje aan het ontdekken maar samen willen ze dit jaar carnaval gaan vieren; lekker hossen en springen. Dorus doet al een paar jaar mee met de kinderoptocht en wil later Prins worden in Ploegersland. Omdat hij carnaval een heel leuk feest vindt, wil hij er meer van weten. Hij gaat op de rand van de kist zitten en begint te lezen.

In het oude boekje staat hoe carnaval heel lang geleden is begonnen als een feest in de overgang van winter naar lente. De mensen geloofden toen nog dat voor elk natuurverschijnsel een aparte god of geest verantwoordelijk was. Zo was er een god voor de zon, de maan, de wind, het water etc. Er waren, naar hun mening, goede en kwade goden en geesten bij. De kwade goden en geesten waren verantwoordelijk voor de winter. De winter ervoeren zij als een slechte tijd, er was nauwelijks voedsel want er groeide bijna niets, het was koud, donker en nat. Ziekte en dood lagen op de loer. De mensen van toen hadden geen vliegtuigen die vers eten uit warme streken konden halen, er was geen centrale verwarming en geen elektrische verlichting zoals nu. Er moesten volgens hen wel kwade goden en geesten zijn die de mensen met die slechte winter kwaad wilden doen.



De mensen begonnen allerlei acties te bedenken, we noemen dat 'rituelen' om die kwade wintergoden en wintergeesten te verjagen of ze gunstig te stemmen. Ze maakten kabaal en droegen angstaanjagende kleding en maskers of offerden lekker eten en cadeautjes aan die goden en geesten.



Die acties gingen samen met feesten zoals hossen, dansen, drinken en lachen. Soms ging het er wild aan toe en dat vond de pastoor maar niets. Het paste ook niet meer omdat mensen in de loop van de tijd steeds meer geloofden in één god en niet in wintergoden en wintergeesten. De pastoor wilde het feest daarom verbieden, maar dat kreeg de pastoor niet voor elkaar omdat mensen het feest niet wilden missen.

Alle pastoors, de bisschoppen en de paus hebben toen nagedacht hoe ze een beetje orde konden brengen in dit feest. Ze zaten bij elkaar en bedachten het volgende: 'Als we van dit feest een katholiek feest maken, dan kunnen wij regels bedenken om het feest minder wild te maken. De veertig dagen voor Pasen noemen we de vastentijd, daarin mogen de mensen minder eten en niet snoepen. Dat is goed voor ze, want dan beseffen ze dat Jezus ook heeft moeten lijden voordat hij aan het kruis werd genageld. Vlak voor die veertig dagen mogen de mensen nog vier dagen uit hun dak gaan en flink eten en drinken.

We noemen die vier dagen carnaval. Deze feestdagen eindigen met Vastenavond, waarna as-woensdag de eerste dag van de vastenperiode is. Veel van de oude gebruiken (rituelen) zoals het maken van kabaal en het verkleiden bleven echter bewaard en werden onderdeel van het nieuwe carnavalsfeest. In die tijd werd veel gesproken en geschreven in de moeilijke taal Latijn. De woorden 'carne vale' betekenen 'vaarwel vlees', wat een verklaring is voor het woord carnaval.

Dorus en Janneke gaan naar beneden niet uit en ze vinden het spannend om te moet denken aan Yasin, een jongen uit zijn hebben ze ook ieder jaar een van Yasin dat zij niet een feest hebben Suikerfeest. Dat is heel anders dan



een glas drinken halen, want het boek is nog lezen hoe dit mooie feest is ontstaan. Hij klas. Die heeft een ander geloof; Islam. Daar vastenperiode, die heet de Ramadan. Hij hoorde vóór de vastenperiode, maar vlak daarna; het carnaval, er worden vooral zoetigheden gegeten.

Terug op zolder pakt Dorus het boek weer vast en leest verder.

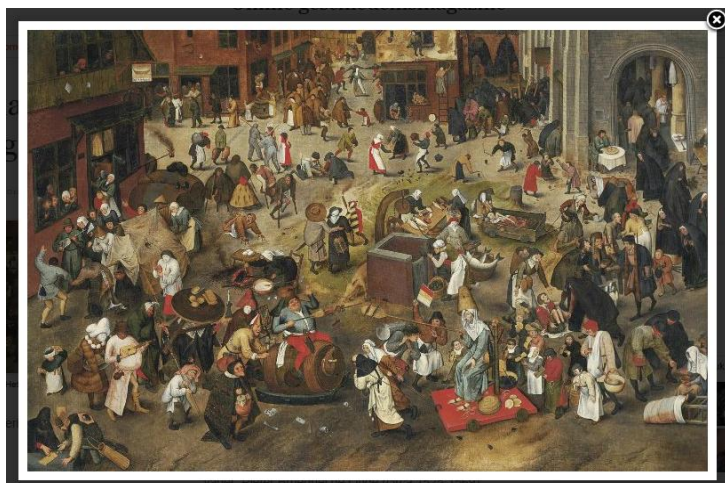
Eeuwen lang werd het feest carnaval gevierd. Mensen deden maskers op zodat je aan niemand kon zien of hij een boer, artiest of directeur was. Iedereen is gelijk tijdens carnaval. Er kwamen steeds meer klachten over wilde mannen die teveel dronken, dingen kapot maakten, ruzie maakten en andere mensen lastig vielen. De burgemeester verbood het feest omdat hij de rottigheid helemaal beu was. Stiekem werd er in cafés nog een beetje gefeest tijdens carnaval, maar heel uitbundig was dat niet. In veel plaatsen werd besloten om carnaval toch maar weer toe te staan, als het maar goed georganiseerd zou zijn, dan vond de burgemeester het goed.

'Poeff', zegt Dorus tegen Janneke. 'Ik ben blij dat er carnaval gevierd mag worden. Ik zou dit feest voor geen goud willen missen. Fijn ook dat het goed georganiseerd wordt, dat is nodig want in de geschiedenis ging het al een paar keer flink mis omdat mensen geen regels kenden. Het is knap dat in al die eeuwen carnaval is blijven bestaan'.

Janneke lacht. 'Het is gewoon niet uit te roeien, dit feest!'

Dorus pakt een oude jas en een masker uit de carnavalskist en loopt in zijn eentje een polonaise over de zolder. Hij zingt hardop 'Ja, ja ik voel het al....het is weer carnaval.'

Totdat zijn moeder van beneden roept. 'Wat zijn jullie toch aan het doen, gekkerds, het is nog lang geen carnaval'. 'Dat weet ik', roepen Dorus en Janneke terug, 'jammer genoeg niet.'



Het gevecht tussen Carnaval en Vasten van Pieter Bruegel de Jonge (1564-1638)

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Erwin en Natasja van Sterkenburg

Maar hoe komen we nou van carnaval in het algemeen naar carnaval in Ploegersland?



Jan van de Berk ging in die tijd in Liempde rond met een groentewagen. Op die manier had hij veel contact met de Liempdse mensen en zo kon hij erachter komen of men in Liempde wel wat zag in carnaval.

Hijzelf liep al een hele tijd met de gedachte rond om wat aan carnaval te gaan doen en ging eens praten met een paar mensen die ook wel in hadden in carnaval. Deze mensen waren Piet Strijbosch, Jan van Houtum en Piet Grilis.

Ze gingen eens rondvragen en er kwamen nog 7 aanmeldingen binnen en ze besloten allemaal 100 gulden in te leggen; dat is nu 45 euro maar voor die tijd heel veel geld!

Uit het gemeentewapen van Liempde werd de ploeg gekozen als herkenningsteken en Piet Strijbosch kwam met het idee de vereniging de naam te geven van "De Ploegers".



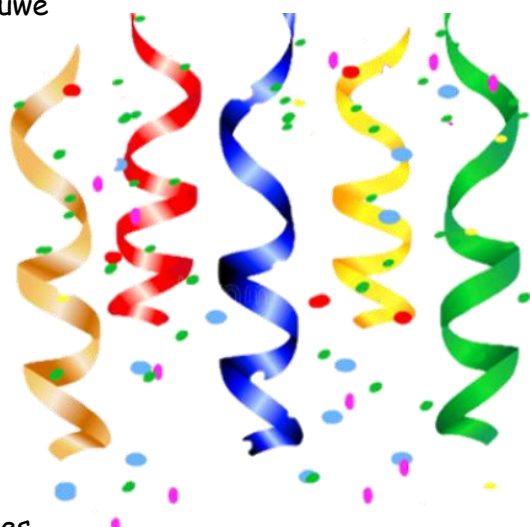
Liempde zou met carnaval "Ploegersland" gaan heten en de Liempdenaren werden Ploegers en Ploegerinnen. Op 11 mei 1967 werd Prinsenvereniging De Ploegers opgericht.

Bij een Prinsenvereniging hoort een Hofkapel. In eerste instantie werd er contact gezocht met "Boerenkapel De Dors(t)vlegels" Deze vroegen echter te veel geld om mee te doen. IJverig werd er toen gezocht naar muzikanten en er werd een heel nieuwe kapel opgericht. Hofkapel "De Kromploegers" was een feit. Om alles nu compleet te maken moesten er ook nog dansmariekes komen en ook dat lukte.

Tijdens de opening van carnaval 1968 ontving Prins Jan de Eerste de sleutels van Ploegersland uit handen van Burgemeester Laurijssens en trok er op carnavalszondag een optocht van zestien wagens en drie loopgroepen door Ploegersland.

Ook de kinderoptocht op maandag was meteen een groot succes.

Met de verbranding van Peer de Kromploeger op dinsdagnacht om 24:00 uur, als teken dat het eerste carnaval ten einde was, werd er menig traantje gelaten van blijdschap dat het allemaal zo goed verlopen was.



1) Waarom vierden mensen vroeger feest toen de lente begon?

1) Waarom werd carnaval een paar keer verboden?

2) Wat heeft vlees met carnaval te maken?

3) Ken je uit een ander geloof een vastenperiode en vastenfeest?

4) Hoeveel dagen voor Pasen is de laatste dag van carnaval?

5) Hoe heet deze dag?

6) Wat zijn de symbolen van het carnavalsfeest in Ploegersland?

7) Wanneer is het carnaval in Ploegersland opgericht?
